

SENTENCIA DEL SUPREMO TRIBUNAL DE LA SIGNATURA APOSTOLICA, DE 27-VI-78*

SUPREMUM SIGNATURAE APOSTOLICAE TRIBUNAL

Prot. n. 9375/77 C. A.

Miamien. Incardinationis

(Rev. Antonius X - S. Congregatio pro
Clericis)

IN NOMINE DOMINI

Paulus PP. VI, feliciter regnante, Pontificatus Dominationis Suae anno XV, die 20 maii 1978 Supremum Signaturae Apostolicae Tribunal, videntibus Em.mis PP.DD. Pericle Felici, Praefecto et Ponente, Francisco Carpino, Aegidio Vagnozzi, Maximiliano de Furstenberg, Paulo Bertoli, Sylvio Oddi, Humberto Mozzoni et Conrado Bafile, in causa *Miamien. Incardinationis*, inter Recurrentem, Rev.dum Antonium X, repraesentatum per procuratorem Adv. Marium Mantovani, et resistantem Sacram Congregationem pro Clericis, repraesentatam per Adv.tum Publicae Administrationis Rev.mum Iosephum Macchiarola, intervenientem in causa Rev.do P. Friderico Francisco D'Ostilio, O.F.M. Conv., Promotore iustitiae deputato, hanc tulit definitivam sententiam.

FACTI ADUMBRATIO

Incardinatus erat Archidioecesi Miamensis Antonius X sacerdos et vicarius paro-

cialis triginta septem annos natus, cum per Apostolicam Constitutionem «Cum Ecclesia Sancta Dei», diei 2 martii 1968 ex dismembratione dioecesium Miamensis et S. Augustini duae novae dioeceses creatae sunt S. Petri in Florida et Orlandensis. Vi huius Constitutionis praedictus sacerdos adscriptus est dioecesi S. Petri in Florida quamvis ipse dum futura praevidebatur dioecesium dismembratio ab Archiepiscopo Miamiensi frustra petierat ut in aliam paroeciam transferretur, quae permansura fuisset sub ditione Archiepiscopi.

Interea rev. Antonius X haud bonae salutis causa in valetudinarium loci «Fort Lauderdale» deductus fuit, ibique manens renuntiavit officio pastoralis sibi ad Archiepiscopo Miamiensi iam concredito, quod tamen id temporis erat sub ditione Episcopi S. Petri in Florida. Tum autem, die scilicet 9 augusti 1968, petiit et obtinuit a novo Ordinario excardinationem a dioecesi S. Petri in Florida ut Archidioecesi Miamiensi iterum incardinari posset. Quam incardinationem die 15 augusti 1968 postulavit.

Die 25 novembris 1969 Archiepiscopus Miamensis, exquisito et praehabito consensu Ordinarii S. Petri in Florida, etsi prudens existimavit petitam incardinationem comperendinare, petenti contulit officium auxiliarii addicti administrationi pa-

* Publicada en «Communicationes» n. 10, 1978, pp. 152-158.

roeciali S. Ioannis Baptistae in «Fort Lauderdale». Die 5 maii 1971 rev. Antonius X cum consensu Ordinarii S. Petri in Florida et assensu Administratoris paroecialis S. Ioannis Baptistae, iterum petiit incardinationem et collationem alicuius paroeciae. Sed die 14 maii 1971 Vicarius Generalis rescripsit Archiepiscopum probare quidem laborem apostolicum ab oratore peractum, propensum esse ad concedendam incardinationem, sed antea opportunum censere ut petens servitium in aliqua paroecia tanquam «vicarius oeconomus» praestaret. Revera die 28 maii 1971 ipse «vicarius oeconomus» paroeciae Assumptionis in loco «West Hollywood» renuntiatus est, et die 15 februarii 1973 ad novam paroeciam Assumptionis in loco «Pompano Beach» tanquam hospes auxilium praestans in labore pastoralis assignatus fuit. Mense martio 1975 (dies in actis deest) rev. Antonius X, annuntians cum gaudio Archiepiscopo Miamiensi suum iubilaeum sacerdotale denuo et magis expresse suam petitionem porrexit ut Archidioecesi incardinaretur: quam postulationem die 21 octobris eiusdem anni interavit postquam suam firmam voluntatem et Summo Pontifici et aliis eximiis personis manifestavit, auxilii petendi causa penes reticentem Archiepiscopum Miamiensem, cui inutiliter rem commendavit vir eminens.

Denique rev. Antonius X ad Archiepiscopum Miamiensem die 3 decembris 1975 scribens sese Archidioecesi incardinatum declaravit vi M. P. «Ecclesiae Sanctae», I, art. 3 § 5 cum, petita ab ipso ad normam legis incardinatione cum expressa licentia Episcopi S. Petri in Florida et post quinquennium legitimae commorationis, nullam scripto responsionem intra quadrimestre, uti lex praescribit, ab Archiepiscopo Miamiensi recepisset.

Post haec rev. Antonius X e dioecesi commorationis ab Archiepiscopo expulsus est: contra quod decretum die 3 iunii 1976 ipse ad S. Congregationem pro Clericis recursum interposuit. Rescripsit vero S. Congregatio Ordinario Miamiensi die 20 iunii 1977 petitionem rev. Antonii X sustineri non posse neque legitime affirmari ipsum esse «ipso facto» incardinatum Archidioecesi Miamiensi. Recurrente rev. Antonio X contra hanc S. Congregationis declarationem seu decretum ad Nostrum Supremum Tribunal intra terminos, scilicet

die 9 augusti 1977 per adv. Marium Mantovani, Procuratorem suum, Congressus die 20 decembris 1977 statuit recursum admittendum esse ad disceptationem, indeque die 2 ianuarii 1978 concordatum est dubium, cui respondendum est: «*An constet de illegitimitate vel in procedendo vel in decernendo, relate ad actum Sacrae Congregationis pro Clericis diei 20 iunii 1977.*».

AD IUS QUOD SPECTAT

Missis, ut satis notis, principiis iuris et doctrinae, quae incardinationem et excardinationem respiciunt, aliqua Patres Cardinales censuerunt recolere et enuntiare circa incardinationem illam tacitam, quae iure per M. P. «Ecclesiae Sanctae», I, art. 3 § 5, in executionem Decretorum Concilii Vaticani II, introducta est. Lex recitat: «Clericus... qui a propria dioecesi in aliam legitime transmigraverit, huic dioecesi, transacto quinquennio, ipso iure incardinatur, si talem voluntatem in scriptis manifestaverit tum Ordinario dioecesis hospitis tum Ordinario proprio, neque alteruter ipsi contrariam scripto mentem inter quattuor menses significaverint».

Merito id statuit legislator, ne incertae per longum tempus protrahantur in alienis dioecesibus clericorum commorationes, utque incardinationis institutum firmitus maneat. Quod certo certius non impedit quominus clerici alicuius dioecesis in alienae dioecesis territorio apostolice laborant, de permissione sui Ordinarii et Ordinarii dioecesis hospitis quin ulla excardinatio et nova incardinatio sequatur; sed si hoc a clerico iustis de causis petitur, etsi ad suae stabilitati consulendum, prorsus necesse est ut Ordinarii sive a quo sive ad quem mentem suam modo certo et definito exprimant, ne incertae res diu maneant et practice habeantur vel clerici vagi (qui iure prohibentur) nulli Superiori subditi, vel clerici de suo statu numquam securi.

Quattuor igitur conditiones ad hanc tacitam incardinationem ius requirit:

1 — ut clericus hanc voluntatem manifestet in scriptis: quae manifestatio fieri potest sive dum decurrit quinquennium, sive quinquennio exacto. Nil profecto refert utrum hanc voluntatem manifestaverit clericus formaliter, an vero precibus ad hoc porrectis. Ipsum desiderium, quod

Ordinario ob quamdam erga eundem reverentiam manifestatur, dummodo id fiat scripto neque ambigue, iure sufficit ut conditio prima adimpleatur;

2 — ut manifestatio scripto fiat sive Ordinario hospiti, sive Ordinario proprio, vel eodem vel diverso tempore;

3 — ut quinquennium commorationis legitimae in dioecesi hospite transactum sit. Ius non exigit ut in dioecesi hospite quis munus aliquod pastorale occupaverit: exigit tantum commorationem, non solum *materialem* sed *formalem* seu de consensu utriusque Ordinarii habitam, neque interruptam per interventum alterutrius Ordinarii eam prohibentis, vel aliis de causis extra tamen legitimis permissiones vel necessitates;

4 — ut contrariam mentem alteruter Ordinarius intra quadrimestre a petitione facta et elapso quinquennio, scripto non manifestaverit. Qua de re potest quispiam petere quid veniat nomine mentis, quae in vocabulario diversas habet significationes, ut ecce cogitationem vel modum cogitandi, indolem, animi dispositionem, opinionem, iudicium, consilium, propositum, voluntatem seu intentionem, desiderium. Sed in contextu legis et attentata firmitate et certitudine, quam legislator instituto incardinationi dare intendit, mens hic aliud significare non potest nisi intentionem seu voluntatem. Haec autem voluntas scripto pendenda est petenti, ne incertae res maneant. Quod superest, nil vetat quominus Episcopus per personam, quae eius vices gerat, dummodo tamen scripto, contrariam suam mentem oratori manifestet.

IN FACTO

Nullum dubium est in casu quin rev. Antonius X e dioecesi S. Petri in Florida ad Archidioecesim, cui usque ad annum 1968 incardinatus fuerat, Miamiensem legitime transmigraverit: ab Ordinario suo excardinationem petit et recepit inde a die 9 augusti 1968: et ab hoc tempore permansit cum permissione sui antiqui Ordinarii, in Archidioecesi Miamiensi, primum in nosocomio tum autem in diversis paroeciis ad obeunda officia sibi ab Ordinario Miamiensi commissa. Ipse Publi-

cae Administrationi Patronus hoc admittere debet.

Nullum pariter dubium est quin Recurrens incardinationem petierit in Archidioecesi Miamiensi, quae per aliquot annos sua dioecesis fuerat et a qua, contra suam voluntatem expresse manifestatam, vi dismembrationis canonicae, avulsus fuerat. Petitionem multoties et multifariam fecit, scripto, ore, multiplicatis at inutiliter intercessoribus, variis occasionibus captis, ultima quidem sui iubilaei sacerdotalis, quando magis formaliter, transacto iam quinquennio legitimae commorationis suam instantiam renovavit. Quod ipse Patronus Publicae Administrationis aequè admittit.

De commoratione quinquennali, non solum materiali, sed et formali, prouti in iure diximus, quaevis assumitur computatio, sive a die 9 augusti 1968, quando, commorando in nosocomio sito in territorio miamiensi, petit et statim obtinuit ab Ordinario S. Petri in Florida excardinationem ut suae antiquae dioecesi incardinari iterum posset, sive a die 25 novembris 1969 cum obtinuit ab Ordinario Miamiensi primum officium in paroecia S. Ioannis Baptistae, ea profecto admitenda est, cum terminus ad quem sit mensis martius 1975, quando Recurrens, cum consensu sui Ordinarii S. Petri in Florida formaliter (antea enim iam petierat) incardinationem in sua antiqua dioecesi quaesivit. Neque valet dicere quinquennium nondum elapsum esse cum rev. Antonius X anno 1973 officium paroeciale reliquit: requiritur enim quinquennium commorationis legitimae, et non muneris, prouti in iure dictum est. Neque item dicatur tempus interruptum fuisse quotiescumque Archiepiscopus Miamiensis non complexit desiderium rev. Antonii X incardinationem petentis. Id enim impediebat vel retardabat quidem incardinationem expresam, sed non interrompebat legitimam commorationem, quam ante quinquennium denegatam fuisse ab Archiepiscopo Miamiensi nullibi ex actis constat.

Sed veniamus ad elementum magis discussum, scilicet ad manifestationem mentis Archiepiscopi Miamiensis contrariam incardinationi, quae scripto facienda erat.

Admittere quidem possumus Ordinarium Miamiensem ob varias rationes (v. c. modum agendi rev. Antonii X in schola, aliis quibus non probatum; eius actuositatem

non semper moderatam in colenda devotione erga «la Madonna dei Poveri») sese propensum non sentire incardinationi concedendae, ideoque rev. Antonio X apud ipsum instanti pro quibusdam negotiis, memorasse suum Ordinarium, ad quem recurreret, esse adhuc Episcopum S. Petri in Florida. Ex aliquo autem «Memorandum» Vicarii Generalis in Curia exsistenti sub die 15 octobris 1975 scriptum invenimus inter alia respicientia dictam devotionem: «Dissi (ad Antonio X) che pensavo che l'Arcivescovo desiderava che lui ritornasse alla propria diocesi di St. Petersburg e che l'Arcivescovo non sarebbe stato disposto ad affidare a lui un incarico nell'Archidiocesi di Miami». Sed haec omnia non respondent conditioni iuridice requisitae. Quod Archiepiscopus propensum non sese habeat concedendae incardinationi, non necessario significat ipsum eam denegasse. Quod Archiepiscopus memoraverit rev. Antonio X quibusdam occasionibus, ipsius Ordinarium esse adhuc Episcopum Sancti Petri in Florida, est res facti, quae certe vera erat, donec incardinatio ab Ordinario Miamiensi concederetur, sed non demonstrat contrariam voluntatem.

Quod denique spectat «Memorandum» a Vicario Generali subsignatum die 15 octobris 1975, valorem iuridicum habere non potest, sive quia iam septem menses elapsi erant ab instantia incardinationis per Recurrentem porrecta (10 martii 1975) sive quia agitur tantum de *Memorandum* pro Archiepiscopo in quo describitur colloquium habitum cum rev. Antonio X, sive denique quia inibi mentio fit de propria *opinione* («pensavo») relate ad *desiderium* Archiepiscopi ut petens rediret in suam dioecesim. In colloquio habendo Vicarius Generalis forsitan consilium Archiepiscopi exsequutus est, qui in alio *Memorandum* diei 25 iunii 1975 suo Vicario Generali suggerebat. «Casualmente dovrei ricordare al P. Antonio X che il suo Ordinario è il Vescovo Mc Laughlin. Di conseguenza io non interferirò in alcun modo» (documentum non apparet subsignatum). Sed colloquium Vicarius Generalis habuit cum rev. Antonio X solum die 14 octobris 1975, ergo post elapsum tempus a iure praescriptum pro responsione negativa danda. Ceterum neque ex colloquio rev. Antonius X didicit Archiepiscopum esse incardinationi contrarium, si post hebdomadam, scilicet die 21 oc-

tobris 1975, iterum atque iterum suam instantiam renovavit, memorans anniversarium concelebrationis factae in peregrinatione romana et preces ab omnibus fusas ut Archiepiscopus valetudinem recuperaret, et veniam petens ob defectus venerationis in Archiepiscopum eique gratias agens quod ob datum «Imprimatur» imagini «della Madonna del Povero» huius devotionem valde auxerit. His in negotiis, quando lex aliquas condiciones ad validitatem exquirat, inter quas est manifestatio scripta mentis Ordinaris, haec manifestatio clarest et certe et quidem scripto, non vagis et forte ambiguis verbis, ipsi petenti facienda est. Hanc scriptam responsionem frustra exquisivit Sacra Congregatio pro Clericis, et in actis non invenimus, nisi, uti dictum est, «Memorandum» illud a Vicario Generali sugsignatum, quod numquam, uti paret, Recurrenti ostensum est, et ceterum est exaratum ultra terminos iure praescriptos.

Neque obicias rev. Antonius X novam epistulam Archiepiscopo d. 21 octobris 1975 scripturam non fuisse si certum se habuisset de obtenta ex iure incardinatione.

Profecto id temporis Recurrens nesciebat quid ius statueret, novit postea consultatione facta. Sed nihilominus favorem iuris consecutus est, cum statutum iuris, si omnes condiciones servatae sunt, ipsis cedant nescientibus vel de re non cogitantibus.

Decretum igitur, quo S. Congregatio pro Clericis decretum expulsionis Archiepiscopi Miamiensis confirmat, legitimitate caret in decernendo, sive quia quinquennium non recte computavit (terminus enim ad quem protrahendus est ad mensem martium 1975, et non finiendus cum die 8 februarii 1973, quando Recurrens exoneratus fuit a munere Vicarii Cooperatoris, manente tamen legitima commoratione, eo vel magis quod d. 15 februarii 1973 assignatus est tamquam hospes auxilium praestans in labore pastoralis, parociae Assumptionis loc. «Pompano Beach»), sive quia mens contraria Archiepiscopi patefacta est rev. Antonio X nec clare, neque univoce, neque scripto, post transactum quadrimestre ab instantia incardinationis per Antonium X porrecta.

Quibus omnibus, tum in iure tum in facto perpensis, nos infrascripti Cardina-

les Iudices Supremi Tribunalis Signaturae Apostolicae, pro tribunali sedentes ac Deum solum prae oculis habentes, Christi nomine invocato, declaramus et definitive sententiamus, proposito dubio respondentes:

Constare de illegitimitate in decernendo relate ad actum S. Congregationis pro Clericis diei 20 Iunii 1977.

Pericles Card. Felici, *Praefectus et Ponens*

† Franciscus Card. Carpino

Aegidius Card. Vagnozzi

Maximilianus Card. de Furstenberg

Paulus Card. Bertoli

Sylvius Card. Oddi

Humbertus Card. Mozzoni

Conradus Card. Bafile

Notificetur

Datum Romae, e sede Supremi Signaturae Apostolicae Tribunalis, die 27 Iunii 1978.

† Aurelius Sabattani, *Secr.*

Vincentius Carcel Orti, *Not.*